

سەننەری رۆشنبیری و ھونەری قەردەچووغ 2



شەقىئەنەوە

ھەنسكىيەك بۇ مە خمۇور

بەبۇنەرى چەلەي ماتەمینى شەھيدانى كىردى دە تىرۇر يىستىيە كەي شارى مە خمۇور

13 / 5 / 2007

ئامادە كىردى
موھىسىن شوانى

مە خمۇور

2007

پیّناسی کتیّب

ناوی کتیّب : تهقینه و (هەنسکیك بۆ مەخمور)

ئاماده کردنی : موسین شوانی

دیزاین و بەرگ : نورالدین عبدالله (ﷺ)

تیراز : 1000 دانه

چاپ : چاپخانەی گول

لە بەریوە بەرایەتى گشتى کتیّبخانە كان ژمارەی سپاردنى (624) سالى (2007) دراوەتى

لە زنجیرە بلاوکراوەكانى سەنتەرى رۇشنىيەتى و ھونەرىيى قەرەچۈوغ 2

بەرایى

لە چلهى ماتە مىنى كىرددوھ تىرۇرىستىيە كەى شارى مە خمۇور كە رۆزى 13/5/2007 تىرۇرىستان ئۆتۈمبىلىكى بارھە لگريان لە بەرددەم بارەگارى لقى 23 پارتى ديموكراتى كوردستان و قائەمقامىيەتى قەزاي مە خمۇور تەقاندەوەن كە بۇوە هوی شەھىد و بىرىندار بۇونى دەيان كەس لە پىشەرگە و پوليس و كريكار و خەلگى سەفىل، لەم ياددا ئىمە لە (سەنتەرى رۇشنبىرىي وھونەرىي قەرەچووغ) خوازىيار بۇونى وەك وەفادارىيەك بۇشەھىدانى دەفەرە كەمان كۆرىكى شىعىي بەرىيەبەين، بەلام لە بەربارودۇخى ئەمنى نەتوانرا چلهكە لە كاتى خۇيدا بىرىت، بۇيە بەباشمان زانى شىعرەكان لە نامىلىكە يەكدا كۆبکەينە وە بەئومىدى ئەۋەي كە بەشىك لە وئەركەي كە لە سەر شانمانە وەك رۇشنبىرانى مە خمۇور بەرامبەر بە قوربانىياني ئە وكرددوھ نەگرىسى بە جى بگە يەنин، ئەمەش بېيىتەھاندەر يېك بۇئە وە ئاوارىك لەم شارە بى نازە بىرىتە وە و بەشىك لە خەونى شەھىدە كان بېتە دى وگىانىيان ئاسوودە بېت، پەيامى ئاودانلىرىنە وەش بېت بۇئە و دەستەرەشانەي كە حەزبەگە شەپىدانى شارستانى ناكەن.

دەستەن كارگىيرى سەنتەرى رۇشنبىرىي وھونەرىي قەرەچووغ

2007/7/1 مە خمۇور

لە چەھى شەھيدانى تەقىنەوە تىرۇرستىيەكەي مەخموور



سالار سیامەند

(5/13)

1

(مەخموور)

ئەمرۆ مەخموور

لە ناو تەمى شىوهنىڭىكا

دەزۇو دەزۇو ئەبىيەتەوە

پەلە ھەورىيىكى چىلکنى بىبابانى

بەسەرسەرىيەوە ھاوار ئەكاو

ئەگرمىيىن

ئەمرۆ مەخموور

درەختىيىكى

زەردەھەلگەپاۋى پايىزەو

رەشەبائى

بە ھەناسەي تەنگ و سوارى

سەدە مردووھ کانى نىيۇ تابوت

گەلا گەلا ئەورىيىن

ئەمرۆ مەخۇور
 گپى گرتۇوه
 وەکو تەنۇور
 وەکو ناخى
 دايىكى شەھىدى بى لاشەو
 بى جل وبەرگ و ناسنامە
 گلپە ئەكاو
 ئەيسوتىنى
 ئەمرۆ مەخۇور
 لە بىنازى
 لەوپەر سنۇوري كوردستان
 تىئر تىئر چاوى
 ئەبرېتە بالاى نىشتمان
 سەر بە باسکى مىڭۇو ئەكاو
 سەرخەويىكى تىا ئەشكىنى
 ئەمرۆ مەخۇور
 تورەگە يەكى تۆزاوى
 پر لە هەنسك و حەسرەتەو
 لە سەر زەمینى غورىبەتا راكشاوه
 ھىيىدى ھىيىدى
 چاوى كزى كىزلى ئەبى و

ئەینوقىننىّ

ئەمرۆ مەخمور

پېرەزنيكى كەنفتى

لات و شەرو

ھەر ئەوهندەي نۇو سكەيە كى تىادا ماۋە

بە دىyar لاشەمى

کورە تاقانەي شەھيدى

ھۆن ھۆن

فرمیسکى ئاللىتونى

ئەبارىننىّ

ئەمرۆ مەخمور

ئەسپىكى زامدارو ياخى

دواى ئەنفالەو

ئەوهندەي تىينى تىيا ماۋە

مل بائەداو

قاچ ئەكوتىّ و

ئەحىلىننىّ

ئەمرۆ مەخمور

مەخمورەكەي جاران نى يەو

خۆلّ و خاشاك و

درەخت و

شۆستەو شەقامى سوتاوهو

ئاسمانىشى لى تەنراوه....

2

(فەرەيدون و ھەزار)

ئەمرۆ فەرەيدون و ھەزار

بزەيە كىان بۆ كردىن و

پىيىان و تىن

گيانى ئىمە

بەردهبازى

دەستكەوتە كانى ئىۋەيە

ئىمە دەرۋىن

رۇحمان پەپولەيە كى رەنگىنهو

بەرەو باخى پر لە گۈل و

چوار دەوري گلۆپى ناومالستان بەرىۋەيە

پىيىان و تىن

ئىمە دەرۋىن

ئىتر لە ئەستۆي ئىۋەيە

ئارامى شار

ئايىندهى شەقام و بازار

3

(ابراهيم)

و هستای گهچکار
 کۆتىيکى سپى ياخى بۇ
 لە پەلەى رەش و تۆزازى جەستەئى ئىيمە
 بهناو تونىيلى تارىكى وجودمانا
 تى ئەپەرپى و
 رەنگى جوانى و مىھەبانى و پاكىزەبى
 پى ئەبەخشىن
 بى حەوسەلە
 چاوهپوانى شاگىرى بۇ
 به يە كەوه
 شار بۆيە كەن
 كۆلان كۆلان و بىست بىستى
 ئىستاتىكى
 به فلچەكانى دەستىيانا
 به ھىزى بازويان تەئى كەن
 ھەر چاوهپىبو چاوهپى
 جگەرگۆشە كەى بىيىنى و
 تىئر تىئر لە باوهشى بىگرى
 ئەو رۆيىشت و
 كۆرپەلە ئىي
 سەردەردەينى

جهسته‌ی بابه

تازه ئەنجن ئەنجن بۇوهو

پىرًا ئەگا به زىزېبىي

فاتىحابىيڭ

لە تازىانە كەى بخوتىنى

4

(جەمەد)

ئاي لە قەدەر

لە كۆستى گەورەو گرانى

لە خۆشەویستى موحەممەد

باوکى ناوى ئەوى ناوه

ھەر لە ژىر سىبەرى ئەو ناوهش

جهسته‌ی شەكەت و ماندووى

لە ناو خوتىنا سور كراوه

سالار سىامەند عەبدوللا

Salar_902@yahoo.com

بگرین بگرین



موحسین شوانی

بگرین بگرین ... هه رهه مووتان

به کول بگرین !!

بؤيەهه ده رېانى خويىنى گەنجانى شارە كەم بگرین

بەلام توخوا بىتدەنگ بگرین

بى بابە پۇو

بى برا پۇ

بى رەنگ و بى پرسەي حىزب

نه بائەوان بەئاگايىن

لەخەوى پەخاموشى

باوهشى نىشتمانە

زامدارە كەي بن دەستى

چوار دوژمنى دل پەلەقىن

رۆژیکی پرلەستەم

ئەمرۆز لېرە

دەستىيکى رەش

چەند بە يىتىكى (حەممەد بەگى)

لە حەيران و بەستە يەكدا دەخنکىتىنى

تابلوڭانى شەھىد سەردار

بە بەرچاوى دۆست و دوژمن

دەدرىيىنى!

تەلى كەمانجە كەى دلزار

لە يەريقان دەقرتىنى!

گۆرەپانى فۇت بولە كەى

عازىز قادر دەرەرووخىنى!

خەوي شادى

منالانى شارۆچكە كەم

دەزرىيىنى!

دەرگاكانى باخچەي ساواو

قوتابخانە و

كتىبخانە دادەخات و

داراوداده و

زىزىزە كەى دەپسىيىنى!

بۈوكەشۈوشەي سەدان زەينەب

دهخنکیئنی !
 چ دهستیکه ؟
 ستهم ده کات ؟
 لهم ده فهره هیمنه دا
 چ دلیکه رق و قینی ده بارینی
 گهنجانی شار
 بهبی تاوان تیزورده کات !؟
 ئه مرۆ لیئرە چل رۆحى کورد
 سەدبرین و سەدئازاروھەزار زامى
 بی ساریز کرد
 دەرگای مالى چل کەسى گرت
 دەیان رۆلەی بی باوک کرد
 دەیان ژنى بیوهژن کرد
 دەیان مالى
 پپگریان و پپقیزه کرد !
 دەشتى گەنم ..
 ده فەرى جو
 لهم سبەينه ئارامەدا
 به داسیکى نووک ژەھراوى
 خەلتانى خوین و مەرگ کرد
 کەللە سەرو
 دەست ولاقى کورانى قەزاي دروینه کرد !!

تیرۆریستیک

پرسه یه کی بۇناینه وە

لەسیزدەی پىنج

لە يە كىشە مەھى شوومى ئەمۇز

گەريانىيىكى لەناخە وە بۇ بازارگە و

قەرەچۈوغۇ وقەراج چىرىكەد

ئاخ ... پرسه یەك !!

من نازاڭم

لە كام پرسە فرمىسىكە كام بىارىتىم ؟!

من نازاڭم

سەرە خۆشى لە كام براو ...

كامە ھاۋىي و ...

كامە دۆست و كام ھە فال و

ناسىياو بىكەم ؟!

ناوى كامىيان

بۇناونىشانى شىعىرىي كماھە لېرىم

حەپە ساوم !!!

لە گۆرستان سەر لە گۆرپى

كام شەھىدى كارەساتى

دەستى رەش دەم ؟؟

ئەوە ھەزار بە جلى شىنى پۆلۈسە وە

بانگم دە كات

ئەی دراوسىّ ...

دەستم بىگەو تاپىتىكەوە

ئەشكى چاوى

منالە كانى رزگارى برام بسىرىن

دلىنيامە چاوهپروان

نوقلى ئىوارەيان بۆبەرین

فرەيدونىش وەك فريشته

جلى سپى بەبەرچاوى من پوشىوە

چەند فيكە يەك بۇرىزىبەندى

ماشىنە كان لىيەدات و

ئەنازانى ئەم لۇریيە مەرگى پىتىيە !

نەبەفيكەوە

نەبەتەقەوە

نەھەرەشە

ناسنامە كەي پىشان نادات

ئاي فرهيدوون

نەتەزازانى ئەم فيكە يە دوافيكە يە ئىتە خوت گۈز مە كە

لەسەرپىتىچى شوفىرە كان

ئىتە باڭى قەندۇوجومعەوزۇراب و

مولازم ئەياد مە كە !

كەي كاتى پشۇرى توپىيە

دوا پشۇرى توپىيە

لەباره گای پەورەدگار

لەباوهشى چەند حۆریەك کۆتاپى دى

موحومەد يش گەسکىكى بەدەستەو...

ھېيدى ھېيدى

عارەبانە كەھى شارەوانى

پېرىدۇوە لە كاغەزولەپاشماۋە

ئەونازانى تاقانە كەھى مام سمايىل

ئەمرۇدوا شەقامى شارە كەھى

پاك دەكتەوە !

ئىتىر گەسک وشۇستەوعەربانە

بەجى دىلى

ئەونازانى خۆى دەبىتە چەند پارچە يى

لەشەقامە شارە بى نازە كەھى خۆيدا

لەت لەت دەبى !!

ئەونازانى مام سمايىل بەبى رۆلە

بۆبەيانى پرسەيىكى بۆ دەگىرپى

لەود يۈدىوار

ابراهيمى كريكار

مارنجىكى توند گرتۇوە

بەدەم گۆرانى و خەندەوە

چاوه روانى تەواوبۇونى نىيۇرۇيە

تا پشۇويەك لەخانووە

کری یه که می بدم

دوو چای رهش وجگه ره یه ک

پیکه نینی چهند نو و کته یه ک

زور پهله هی بوو !

چون که واده هی لهدایک بونی

کور په یه ک نزیک بو ته و هو

پیش ئه و هی لهدایک بی ناوی نابوو

(موحده مهد)

ئای نه بی زانی لھ جیاتی گھچ

مارنجه که می سوا غی خوین و

گوشتی لاشه هی خوی پی ده کات

موحده مهد دی چا و هر زانی ش

بے بی باوک هه تیو ده کات

ها و پری ی گھر په ک

بوجیت هی شتین ؟

ئه هی هو گری بست به بستی

شوسته و کولان

خوش و ویستی گھر و بچ حووک

ددم به نو کته هی پر پیکه نین

بوجیت هی شتین ؟

خو ت و ووت

بوجهند روژی

سپیکاری ...

کریکاری ..

به جی دیلم

ئەجارەيان

فۆتبولیك و گۆرەپان و

یارىگايك دروست دە كە يىن!

بە يە كە وە

لە گەل گەنجانى نىيۇگەرەك

يارى دە كە يىن

تىرتىرقاقا

وپىد كە نىن

بەلام ئىستاپىكە نىنمان

بۇوبە گرىن

هاورىي گەرەك .

لەم لاشە وە

عەلى وۇھە ماروسالار

بە كوردى وۇھە بىيە كى شېرە وە

بە دەم گاڭتە وە

بە مەرگ دەلىن مەرخە با

باسى كى كەم ؟

توان او احمد

کام سه رد و لکه‌ی دایکی شه‌هید

به گوییچکه‌تان بگه‌یه نم؟

کاکه عوسمان

چهند مه راقی ته قه و چه ک بووی

تۆمیوانی به رده‌وامی

پاسه‌وانی به رده‌رگای

باره‌گاکان بووی

حەزت دە کرد

بیکه‌یسیه‌ک بکه‌یتە شان

نە تدەزانی چه ک بقە‌یه!

چه ک دوزمنه

نە تدەزانی هەرئە و چە کە

چاره‌نووسی مەرگى تۆیه

کاکه عوسمان

ئیتردەرگای باره‌گاکان

چاوه‌روانی گە مە و فشەی تۆنا کاتن

تۆ ئیستا کە لە باره‌گای مە زنیکدای

ھۆش و بیبو ریزرو

جوانیت پى دە به خشى

کاکه سالار هە رچاوه‌ری ى

سەری مانگ بووی

تامووچهی شەش مانگ وەرگرى

بىدەي بەلانكەو دەسترازە

بەلام داخە كەم !!

نەمووچەونەلانكەونەدەسترازەو

نەكۆپەو

نەگۈي بىستى گەغۇو

ووشەي بابه بۇوي

من دلنىام

مەرگى ئىيە

وانەيىكمان جوان فيئرده كەن

تاھەتايە ئەزىزەرى كەين

وانەي رىزوبرايەتى

دەست و دەم و پىئىنس و چەك

ھەئاراستەي دوژمن بکەين

جىاوازىمان وەلابنېيىن

تهبا و براتا سەرىزىن .

2007/5/17 مەخۇر

shwany@walla.com



هەنسکیاک بۆ مەخموور

سەرھەنگ خاموش

ئەمچارهیان

کەقدەرەچوو غم بىنى

تارای سەوزى بەھارى لادابۇ

خەرىيکى لاۋانە وھى

حەيرانىيکى نامۇ بۇ

بۆ دەشته كاڭى بە كاكىيە كەى من

لەگەر رۇوي وشكى بازارگە

گەردىلۇولى مەرگەم بىنى

مەخورىيش بەباوهشى خەزان

پرچى خەمى شانە دە كرد

دەستە رەش وچىلەنە كەى

ھەوگى حەمدەم بىنى

پشتىچنە سوورە كەى شازادو

شاڭلۇي خويىنى شەھيد بىنى

شىعزم بىنى چۈن دەگریا

فرمیسکە سورە كانى

لەرۇوي گەشى بىتلافە وھ

دەھاتنە خوار...

جەستەي شەھيد

پریسکه یه ک له گوشت وئیسقان و خوین بولو!!
 قه لابه رگی رهشی پوشیبورو
 ساباته کانی قه سرانیش
 گه لانکانی هه لچوهریبون
 شه پوله هیمنه کانی ده رمانوهش
 ده ستنویزی نویزی مردویان
 بوکوچه و کولانه کانی شار هه لدہ گرت
 ئه م جاره یان که هاتمه وه مه خمورو
 له ئه رشیفی یاده کامن
 ژیله موی چرۇی منداھیم و
 تەنافی گەرمى گەنجیم و
 سیللەی رەجمى پیریم
 هەموو بە یە کە و دە گریان
 چارۆگە رەشە کە داپیرەم بىنى
 له گوچانە کە باپیرەم ئالابۇ
 سەر دولكە مەرگیان دەھۆنیيە و ..
 مە خمۇرئەی بوکى بەھار
 ئەجاره یان ھاتووم
 لە رۆزى مەراسیمی مەرگ
 ئە لقەی خەمت لە پەنجە کەم
 ملوا نکەی خەزانى ئایاریش
 له گەردنت بئالیتىم ...

Xamosh_s@hotmail.com



ئەم دىيارى يە بەرنەوە

يوسف مەخمورى

ھەر دووينى بۇ زەينەفۇن و ئانا باسسى

بەبى مولەت

لە ولاٽى من تىپەرىن

لە كۈرانى گات واند يەكى مەزن فيرىيۇن

بۇيىە كەم جارىيە سەرسامى

لە نەبەردى گەلە كەمىيەن رۇوانى

مەكەدۇتى و ھۆلاڭىز و مەغۇل و تەتەر

بە ئەدەبىيەكى زۆرەوە بۇ سەروھرىيت

كېنۇشىيان بىر

ئەي ستام

ئەي لاندى من

بىشىكە و لانەي بۇونەوەران

ھەزاران سال شىكۈمىندى

رەگ داكوتان ودادوھرى

بەباي جەھاالت وھىزى شەمشەمە كۈيەكان

قەت نالەرزى

ئەم كراسەي بۇ بالاى منتان دوورىيە

گەلى كورتە

مەزنييى من داناپوشى

بىبەنەوە بۇ سەرۋەك و پاشاكانتان

دلنیابن دهست رهنگینی لهوی دیاره

چونکه له بهر پیی ولاشم

بچووك دیارن بچووك دیارن

شهوی شارم ئامیزی بی ترووسکە يە

ووشەی هەلھاتن و داگىرسانى لى نايىسترى

چەند خاموشە چەند بی دەنگە

دلەكانى له خەو كەوتۇون

بىتخارپەنه بەبى رىتم ئاواز دەچىن

چەندسادەنە چەند بی سامان و كاسەنە

چاوهرىين كۆكى مەرگ واخەرىيکە تەواو دەبى

زۆر وريابن له بەستنەوهى پچراوه کان

لاشەلە كەلك كەوتۇوه کان بسووتىئىن

تاکەي شارم بەتارييکى بەجىدىلىن

بارگە بەشه و بېتچنەوه

دەرگای بەرۈومە كەنەوه

گەر پەنجەرە يە كمان بۆزۈورى بوى

ئەمجارەيان خانوو لهشوشە دارىيەن

نەبا چىتىر لەنىيۇ شاروو دەورو بەرى

تارييکايىي جىيى بىتتەوه

بلىيسەتان ھىىنڈىلەند بى

ھەموو دونيا له چواردەوريما

كۆبىتتەوه

yusifmerzani@yahoo.com



(مه رگ)

بوقشه هید فرهیدون عمر

زوراب مه خموروی

چیبکه م برام

گه لیتک گه رام

لہ سو راغی تھرمی وونبووت

لہ نیو ئیسک و کھللھی سہ رو

پیستی برزاو

لہ گشت شوئینی لہ سہر زھوی

وسہربانہ کان

لہ قھد دارودیوارہ کان

پارچہ پارچہ تھرمی کھو توو

لہ سہر خاکی پھشی سوتاو

تیکھل ببو بونی خوین و

ئاگری گھشی سہرتھرمہ کان

وینے یہ کی ترسناک و

نامؤبی لی بھدی دھ کرا !!

ئای ...! ئەمە چ زولمیکە؟

چ رقیکە؟

ئەوەندە ئەستور لەخەلکى بى پەروبائى

بىتاوان و

ژيان سەختى كەم دەرامەت ،

دەرەق دەكرى ؟!

ھەر بەدبەخت ورپەش و رووتە

بۇمۇچەيە كى كەم بىزى و

بەرۋۇشەو لەبەردىگاو

سەرشەقام و نېيوبازگە كان

بەرنىشانىن

دللى دايىك و كەس كارى ئەم خەلکە

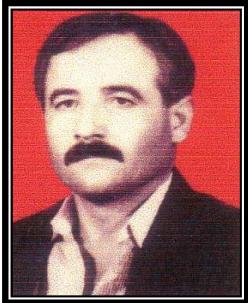
بۇدەسووتىينن ؟؟

لەتۆلەي چى

لەھەقى چى ؟

چاوى منالىھ بى نازەكان دەگرىينن ؟!

مەخموورە و شىوهن وڭريانى لىيەم دەھۋى



مەلائى قەراجى

چەند گۈل و خونچە و ھەرینەو
 كەوتۇونە لىيەرەو لەھۆى ..
 دوو سەد پەپوولە لەسۇوتان
 بەگېرى قىنى تۇنپەوى
 دووسەد گىانى نىيۇ بەھەشت
 كەوتۇونە شىرىين خەھۆى
 دووسەد بولبۇل دەنالىن
 دووسەد پۆرپۇر چەند كەھۆى
 شەپ خوازى تىيۇرەستان
 چىت لە گەنجام دەھۆى ؟
 شارەكەم خەلتانى خويىن
 دادو فيغانى دەھۆى
 لاشە بى سەر، سەر بى لاشە
 كەوتۇونە لىيەرەو لەھۆى !!
 دەست بى پىيىھ، بى بى دەست
 واى لەم تارىيەكە شەھۆى
 كۆرپەي بى نازى باوکەو

هه رچهند ده که م ناسرهوی !

ناله نال و گریانی

خوینی بابهی لیم ده وی

یاخوا تیز ریسته کان

وهک ئیوه کوسیان که وی

کاک خالیدی پرسگه

پرسهی شه هیدی ده وی

محمد وعه لی و عوسمان

که توونه لە سه ده وی

توان او سالارو هه ژار

پۆلە کەی ئىشکى شه وی

احمد و سالم برايم

بە جى ماون لە رە وی

کاک فرهيدوونى مرور

داواي پارچەي خۆي ده وی

نه وھي کاوه وبابانه

نه وھي کەي خە سرهوی

سەرگردهي کوردى دونيا

دەست و بردو پىشىپھوی

مالى كورد تىكەل بکەن

هەتا کەي پرخەي خە وی

كورد بچىتە رىزگەلان

تاوی بۆخوی بسراهوی
 هه تاکهی ئەنفال بکریئن
 کورد کوشتن بە کۆمەلی
 لە سەر خاک و لە سەر ماف
 هه تاکهی تیزوریگری

گەرچى گرمەی تەقینەوهى
 تیزور دامرکى و كېبىتەوه
 هەربىلیسەی گپى کورد
 هەلچئە قولى
 وئەزىتەوه
 ئەشكى چاوى دايىكى دىلسۆز
 جەرگ و دل قرچايەوه
 پانە و پان جىهانى داگرت
 تامە حشەر ناكۈزىتەوه
 خويىنى ئالى
 لاوى هوشەند
 نەخشەي دايە دەشت و كىچو

دجله و فرات

به یه ک فر تۆفانی نوع نایشواته وه

تۆزو گەردی

رەنگى زەردی

کۆرپەساواي پاش باب

نزگەھی نازی گرانی

دەستى رەش نایسپەیتە وه

ئاهى گەرمى توندى سەختى

نەوبۇوکى پۇو باوه خوند

گۆشت و ئىسقان

بگرى ئەسووتى

بەردى رەق ئەتویتە وه

ئەمانە وىنەي پۈلۈك شەھىدى كىردى دە تىرۇرىستىيەكەي قەزاي
مەخموورن ، داواى لىبۇردىنىش لە خانەۋادەي ئەو شەھىدانە دەكەين كە
وىنەكانمان دەست نەكەوت :

